

Hvernig háttá hinar norrænu þjóðirnar tungumálakennslu fyrir innflytjendur?

Tekið saman af Siv, stuðst við upplýsingar frá Sólborgu Jónsdóttur (SJ), verkefna og viðskiptastjóra hjá Mími-símenntun og skýrslu Ramböll *Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og övrige nordiske land, frá febrúar 2021.*

Upplýsingar frá SJ

- Stórt atriði sem er lítið eða ekkert talað um /eða vitað um er að nær allir sem kenna íslensku sem annað mál fyrir fullorðna á Íslandi eru verktakar. Þar með er mjög erfitt að byggja íslenskukennslu fyrir fullorðna upp sem fag sem það er á öllum hinum Norðurlöndunum.
- Þar er kennsla fyrir fullorðna innflytjendur sérstakt fag og kennarar fastráðnir. Hér kenna verktakar einstaka námskeið og því missa skólar líka bestu kennarana í önnur störf því tekjur eru mjög misjafnar og óstabílar. Einnig skortir mjög mikið á þjálfun og menntun þeirra sem kenna þetta „fag“ á Íslandi. Nemendur geta ekki átt von á samræmdum gæðum eftir skólum.

Upplýsingar frá SJ

- Hvað varðar menntun kennara sárvantar þekkingu og menntun í að kenna fullorðnu fólki sem er ólæst/illa læst eða með mjög litla skólagöngu að lesa (á latneskt letur) og læra íslensku á sama tíma. Á Norðurlöndum er þetta oft tengt saman, lestur, tungumálanám, talnalæsi og þjálfun í rafrænni færni + (samfélagsfræðsla).
- Þessi hópur fer sístækkandi á Íslandi (t.d. flóttafólk og fólk að sækja um hæli frá ýmsum löndum) og er orðinn töluvert stór t.d. í Reykjavík og Akureyri.

Upplýsingar frá SJ

- Það vantar heildstæð úrræði fyrir þennan hóp fólks sem er með afar litla skólagöngu og ólæst fólk (og flóttafólk) hvað varðar menntunarmöguleika, að læra íslensku, og tengingu íslenskunáms og starfsþjálfunar og þjálfun kennara. Námskrá, stefnáætlun og fjármagn.
- Fjármagn til almennra íslenskunámskeiða skortir einnig til að koma til móts við þörfina, bæði hjá almennum nemendum og fyrir námskeið á vinnustöðum.
- Afar gagnlegt væri að Landneminn.is væri einnig aðgengilegur á fleiri tungumálum, t.d. albönsku, víetnömsku, rússnesku, litháísku og taílensku.

Summary Ramböll

- 1. In Sweden, Denmark and Finland, all immigrant groups have the right to formal language training, although the scope and time frame for this training varies. **Iceland differs from Norway and the other countries with respect to regulated language training, as none of the immigrant groups have the formal right or obligation to participate in language training.**
- 2. **Iceland also differs, as private centres for lifelong learning are the main providers of language training.**
- 3. In all Nordic countries, most of the language training services are publicly funded through government allocations to municipalities.

Summary Ramböll

- 4. Our study shows that high tuition for language training is viewed as a barrier for participation. Immigrants who are not entitled to language training services therefore receive a fragmented education, with poor learning outcome. Given that immigrants are overrepresented in the low-income group and may in many cases have financial obligations for family members in other countries, it is assumed that the willingness and ability to pay is not particularly high in these groups.
- 5. Norway, Denmark, Finland and Iceland all require formal, documented language skills in order to be granted citizenship.
- 6. **Iceland has not identified any specific competency requirements for language teachers.**

Summary Ramböll

- 7. Iceland uses the *Curriculum for basic studies in Icelandic* for various language services. This is required for all providers of language training, for obtaining public funding and support. The aim is to ensure equal and quality services among all actors. **However, interviews with language service providers in Iceland suggest that the official curriculum is perceived as outdated and unsuitable for training in Icelandic as a second language, partly because it does not accommodate for the different educational backgrounds of the participants. This has prompted providers to develop their own training materials.**
- 8. Several of the informants emphasised that they have found it difficult to locate information on language training services. This was mentioned by informants from all groups included in the study.

Summary Ramböll

- 9. Labour migrants we interviewed stated that they had neither the time nor the energy to participate in language courses in addition to a full-time job. They felt that they managed fine at work using only English, and many felt that their employer neither encouraged nor facilitated Norwegian language learning. Price is another barrier for labour migrants, who must pay for their own courses.
- **10. In some rural areas of Iceland, there are fewer language training services available, and the lack of digital skills and equipment can make it difficult to participate in any digital services.**

Ramböll-úr íslenska kaflanum

- **Det er ikke identifisert en nasjonal oversikt over resultater på språkprøvene på Island. Det finnes videre lite tilgjengelig forskning på Island som gir indikasjoner på resultater av språkopplæringen for innvandrergruppene som inngår i denne kartleggingen.** Dette kan henge sammen med at det ikke er krav om å gjennomføre tester etter fullført kurs. Til tross for at flertallet av kursene innebærer en form for test som skal gi indikasjoner på progresjon og nivå hos deltakerne, er **det ingen systematikk i hvordan testene gjennomføres og det er derfor heller ikke mulig å sammenlikne resultater fra ulike kurs.**

Ramböll-úr íslenska kaflanum

Barrierer for å ta i bruk eksisterende språktilbud

- **Deltakerne må betale deler av språkkursene selv**
- **Manglende informasjon om tilbudene som finnes**
- **Digitale kurs krever digitale ferdigheter og utstyr**
- **Språkkursene kan være vanskelig å kombinere med arbeid og familieforpliktelser**
- **Innvandrere som ikke har mål om å bli værende i landet**
- **Læreplanen er ikke godt nok tilpasset for opplæring av islandsk som andrespråk**

Ramböll-úr íslenska kaflanum

- **Manglende lovgivning og finansiering** Manglende lovgivning som fastsetter innvandreres rettigheter trekkes frem av flere i intervjuene som er barriere for deltakelse i språktilbud og læring av islandsk blant innvandrere. Manglende regulering og finansiering gjør det lite attraktivt for språktilbydere å tilby språkopplæring til innvandrere og gjør at tilbyderne ofte opplever at språkopplæring ikke er et prioritert område fra politisk hold. Manglende reguleringer og finansiering gjør at språktilbudene ikke utvikler seg, og flere av tilbyderne vi har snakket med mener at dette kan være en årsak til at opplæringen og læreplaner ikke er tidsriktig med tanke på fagutviklingen på feltet, samt mangler relevans og tilpasning til dagens innvandrersammensetning på Island. Flere mener at dette kan føre til at innvandrerne opplever lite progresjon i egen språkutvikling.
- **Variierende kompetanse og manglende kompetansekrav til lærere**